

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

імені І. І. МЕЧНИКОВА

ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

**ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ ТА КУЛЬТУРНО-
ДОЗВІЛЛЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ**

Електроні методичні рекомендації
до семінарських занять та самостійної роботи з курсу
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

ОДЕСА
2023

УДК 37.091.212:379.8(072)
О-64

Укладач:

Михайло Іванович Рябенко, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи ОНУ імені І. І. Мечникова.

Рецензенти:

Н. П. Шапошнікова, кандидат педагогічних наук, доцент, "Заслужений працівник освіти України" Директор Державного професійно-технічного навчального закладу "Одеський професійний ліцей технологій та дизайну"

Л. Б. Прокоф'єва, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

*Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету психології та соціальної роботи ОНУ імені І. І. Мечникова.
Протокол № 7 від 14 червня 2023 р.*

О-64 **Організація** виховної та культурно-дозвіллевої діяльності студентів [Електронний ресурс] : електрон. метод. рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 "Освітні, педагогічні науки" / уклад. М. І. Рябенко. – Одеса, 2023. – 34 с. – 0,6 МБ.

У методичних рекомендаціях розкривається програма курсу, наводиться план семінарських занять, перелік питань для підсумкового контролю, рекомендована література та інформаційні ресурси.

Видання розраховано для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (денна та заочна форма) спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», при вивченні дисципліни «Організація виховної і культурно-дозвіллевої діяльності студентів».

УДК 37.091.212:379.8(072)

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Зміст навчальної дисципліни	7
3. Тематика та зміст семінарських занять	13
4. Питання для підсумкового контролю	28
5. Список рекомендованої літератури	30
6. Інформаційні ресурси	32

1. Загальні положення

Дисципліна «Організація виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів» відноситься до циклу вибіркових дисциплін, яка є однією з найактуальніших для майбутніх фахівців в сфері вищої освіти на сучасному етапі розвитку нашої країни. Курс спрямований на теоретичну підготовку студентів магістратури до організації активної виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів закладів вищої освіти відповідно до державних та європейських стандартів. Одними з основних завдань дисципліни є:

- ✓ сформуванню розуміння сутності, специфіки виховної і культурно-дозвілєвої діяльності в ЗВО;
- ✓ розкрити та визначити пріоритетні напрями виховної і культурно-дозвілєвої роботи;
- ✓ оволодіти сучасними методами і формами виховної і культурно-дозвілєвої діяльності в ЗВО;
- ✓ сформуванню умінь науково-педагогічного аналізу вітчизняного та міжнародного досвіду щодо діяльності основних суб'єктів організації виховної і культурно-дозвілєвої роботи.

Процес вивчення дисципліни «Організація виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів» спрямований на формування наступних загальних та фахових компетентностей:

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- Здатність до міжособистісної взаємодії.
- Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.
- Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.
- Здатність здійснювати організаційно-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

➤ Здатність діяти з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Після успішного завершення навчального курсу здобувач зможе:

- Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.
- Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.
- Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.
- Дотримуватися принципів академічної доброчесності під час виконання функцій науково-дослідницької та професійно-педагогічної діяльності.

По завершенню вивчення навчальної дисципліни «Організація виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів» здобувач вищої освіти повинен знати:

- ✓ актуальність виховної та культурно-дозвілєвої діяльності серед студентів на сучасному етапі розвитку суспільства;
- ✓ сутність, специфіку та основні завдання процесу виховання та культурно-дозвілєвої діяльності студентів в закладах вищої освіти;
- ✓ основні напрями виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів; основні методи та форми виховної роботи серед студентів;
- ✓ основні методи та форми організації культурно-дозвілєвої діяльності студентів;
- ✓ організацію виховної та культурно-дозвілєвої діяльності в Україні та країнах зарубіжжя;

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен вміти:

- застосовувати отримані теоретичні знання у практиці освітнього процесу закладу вищої освіти;
- проектувати, планувати, організовувати та аналізувати виховні та організаційно-дозвілєві заходи студентів;

- добрати та використати доцільні методи, форми та засоби організації виховної та культурно-дозвілєвої відповідно культурних і професійних потреб і творчих можливостей студентів;
- забезпечувати демократичний, особистісно-зорієнтований, гуманістичний стиль виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів.

2. Зміст навчальної дисципліни «Організація виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів»

Навчальна дисципліна «Організація виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів» складається з трьох змістових модулів та розраховано на 10 тем. В першому змістовому модулі «Загальні засади організації виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів» розглядається сутність та історичні особливості розвитку виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів; розглядається повноваження та можливості основних суб'єктів щодо виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів, зокрема куратора (тьютор) академічної групи. У другому змістовому модулі «Напрями виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів» досліджуються психологічні особливості юнацького віку; основні етапи соціалізації здобувача у закладі вищої освіти; основні актуальні напрями виховання сучасної студентської молоді а також основні види культурно-дозвілєвої діяльності студентської молоді. В третьому змістовому модулі «Методи та форми організації виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів» опрацьовуються основні методи прийоми, засоби, форми виховання та організації культурно-дозвілєвої діяльності сучасних студентів в закладах вищої освіти, зокрема розглядаються методи контролю й аналізу ефективності виховання в закладах вищої освіти; співпраця з державними органами, громадськими, благодійними організаціями, фондами щодо відповідних напрямів діяльності тощо.

Змістовий модуль 1. Загальні засади організації виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів

Тема 1. Сутність виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів

Мета освіти у відповідності до Закону України «Про освіту». Сутність освітнього процесу. Мета виховання в закладах вищої освіти. Основні завдання виховання студентів закладів вищої освіти. Загальна характеристика студентського віку. Особливості виховання студентської молоді. Сутність

термінів дозвілля та культурно-дозвіллевої діяльності. Соціальний феномен вільного часу. Структура дозвіллевої діяльності. Специфіка та функції культурно-дозвіллевої діяльності осіб, які навчаються в закладах вищої освіти. Організація дозвілля як соціально-педагогічна потреба. Основні принципи виховання студентської молоді. Основні закономірності виховання та культурно-дозвіллевої діяльності студентів закладах вищої освіти.

Тема 2. Історичні особливості розвитку виховання та культурно-дозвіллевої діяльності студентів в Україні та країнах зарубіжжя

Розвиток виховання та культурно-дозвіллевої діяльності осіб, що навчаються в XVI- XVIII століттях. Історико-культурний аналіз дозвілля та дозвіллевої діяльності студентської молоді в вищій школі України XIX століття. Історико-культурний аналіз дозвілля та дозвіллевої діяльності студентської молоді в XIX століття в країнах зарубіжжя. Розвиток виховання та культурно-дозвіллевої діяльності студентів в Україні в 1917-1991 роки. Розвиток виховної та культурно-дозвіллевої діяльності студентів на сучасному етапі (1991 роки – сьогодні). Вплив виховання та культурно-дозвіллевої діяльності студентів на розвиток вищої школи. Сучасний розвиток виховної та культурно-дозвіллевої діяльності студентів в зарубіжних країнах (США, Канади, Франції, Німеччини, Італії, Іспанії, Польщі, Фінляндії, Норвегії, Швеції, Японії, Австралії та інші).

Тема 3. Суб'єкти організації виховної і культурно-дозвіллевої діяльності студентів

Основні завдання закладу вищої освіти. Учасники освітнього процесу у відповідності до Закону України про вищу освіту. Керівник закладу вищої освіти як основний суб'єкт виховної і культурно-дозвіллевої діяльності студентів. Керівник факультету, навчально-наукового інституту як активні учасники виховної і культурно-дозвіллевої діяльності студентів. Керівник кафедри, як безпосередній учасник, що забезпечує організацію освітнього

процесу. Вчена рада, як колегіальний орган управління закладу вищої освіти. Ректорат, як робочий орган що вирішує питання освітнього процесу. Органи громадського самоврядування закладів вищої освіти як суб'єкти виховного процесу. Студентське самоврядування як безпосередній учасник виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Обов'язки науково-педагогічних та педагогічних працівників організації виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Роль куратора студентської групи як одного з основних суб'єктів виховання та культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Особи, які навчаються у закладах вищої освіти як учасники виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Профспілкові організації в організації виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Центри культури і дозвілля студентів та співробітників як суб'єкти виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів.

Тема 4. Куратор (тьютор) академічної групи як суб'єкт виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів

Загальна характеристика діяльності куратора (тьютора). Основні якості куратора (тьютора) академічної групи (курсу). Зміст діяльності сучасного куратора академічної групи. Функції діяльності куратора (тьютора) академічної групи (курсу). Основні завдання куратора (тьютора) в закладі вищої освіти. Особливості діяльності куратора (тьютора) в залежності від віку здобувачів освіти. Планування виховної та культурно-дозвілєвої діяльності здобувачів вищої освіти. Методика виховної та культурно-дозвілєвої діяльності куратора (тьютора) в закладі вищої освіти. Критерії ефективності діяльності куратора (тьютора).

Змістовий модуль 2. Напрями виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів

Тема 5. Особливості студентський періоду

Походження терміну "Студент". Історія розвитку студентства в світі. Роль студентства в історії України. Студентство як соціальна група. Загальна характеристика і класифікація студентів. Психологічні особливості юнацького віку. Типологія сучасного студентства. Можливості та роль самоврядування в розвитку здобувачів освіти в закладах вищої освіти. Професійне самовдосконалення майбутніх фахівців.

Тема 6. Соціалізація здобувачів в закладі вищої освіти

Поняття соціалізація здобувачів вищої освіти. Основні етапи соціалізації здобувача вищої освіти. Адаптація як один з перших етапів становлення та розвитку здобувача вищої освіти. Труднощі з якими стикаються здобувачі вищої освіти вступаючи до ЗВО: дидактичні, соціально-психологічні, професійні тощо. Соціально-психологічний клімат в академічній групі. Причини та наслідки стресу під час здобуття вищої освіти. Чинники запобігання стресу в освітній діяльності. Сутність конфліктів здобувачів в освітньому процесі ЗВО та шляхи їх розв'язання. Роль психологічної служби та інших суб'єктів виховної та культурно-дозвіллевої діяльності в попередженні стресу та конфліктів в освітньому процесі ЗВО.

Тема 7. Основні напрями виховання студентської молоді

Національне виховання та формування національної самосвідомості. Духовність як основа виховання студентської молоді. Моральне виховання майбутніх фахівців. Розумове та інтелектуальне виховання студентської молоді. Фізичне виховання у закладі вищої освіти. Правове виховання студентів закладу вищої освіти. Економічне виховання студентів. Трудове виховання у вищому закладі освіти. Антинаркогенне виховання студентської молоді. Естетичне виховання студентів. Сутність завдання, форми екологічного виховання. Підготовка студентів до шлюбу та сімейного життя.

Тема 8. Види культурно-дозвіллевої діяльності студентської молоді

Основна характеристика активного та пасивного відпочинку. Місце подорожей та туризму в сучасній молоді. Відвідування музеїв та театрів

сучасною студентською молоддю. Участь студентської молоді в театральних виставах, фестивалях, концертах. Місце гуртків, клубів, спортивних секцій сучасного закладу вищої освіти. Напрями волонтерської діяльності: підтримки малозабезпечених, безробітних, багатодітних, бездомних, безпритульних, осіб, що потребують соціальної реабілітації; здійснення догляду за хворими, особами з інвалідністю, самотніми, людьми похилого віку та іншими; надання допомоги громадянам, які постраждали внаслідок надзвичайної ситуації техногенного чи природного характеру, проведення заходів, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища, збереженням культурної спадщини, історико-культурного середовища, пам'яток історії та культури, місць поховання тощо. Участь в організації та розвитку органів студентського самоврядування. Участь у громадській діяльності суспільства. Участь у акціях та флешмобах тощо. Роль інтелектуальних ігор: Шо? Де? Коли?, «Брейн Ринг» тощо. Місце танцювального дозвілля: розваги, вечори в культурно-дозвілєвої діяльності студентської молоді.

Змістовий модуль 3. Методи та форми організації виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів

Тема 9. Загальні методи та форми виховання студентів

Метод, прийом, засіб виховання. Класифікація методів виховання студентської молоді. Методи формування свідомості: бесіда, лекція, диспут, метод прикладу. Методи формування суспільної поведінки: педагогічна вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення. Методи стимулювання діяльності й поведінки: заохочення, змагання, покарання. Методи контролю й аналізу ефективності виховання. Форми виховної роботи в закладах вищої освіти. Масові форми роботи. Групові форми роботи. Індивідуальні форми роботи зі студентської молоддю.

Тема 10. Методи та форми організації культурно-дозвілєвої діяльності студентів

Принципи управління організацією культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Особливості пасивного та активного дозвілля сучасної студентської молоді. Особливості щоденного, щотижневого та святкового дозвілля сучасної студентської молоді. Основна характеристика короткочасної, довготривалої та епізодичної культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Особливості масових форм культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Основна характеристика групових форм культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Індивідуальна культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Співпраця з державними органами, громадськими, благодійними організаціями, фондами тощо та іншими закладами вищої освіти щодо культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Бесіда як метод культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Метод прикладу організації культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Роль та види змагань. Особливості та види ігор в культурно-дозвілєвої діяльності студентів. Заохочення як метод організації культурно-дозвілєвої діяльності студентів тощо.

3. Тематика семінарських занять

Тематика семінарських занять розраховано на 20 годин (10 занять) для студентів очної форми навчання та 8 годин (4 заняття) для студентів заочної форми навчання.

№ з/п	Назва теми	Форма навчання	
		денна	заочна
1	Тема 1. Загальна характеристика виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів	✓	
2	Тема 2. Становлення і розвиток виховання та культурно-дозвілєвої діяльності студентів в Україні та країнах зарубіжжя	✓	
3	Тема 3. Суб'єкти організації виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів	✓	
4	Тема 4. Тьютор (куратор) академічної групи як суб'єкт виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів	✓	✓
5	Тема 5. Загальна характеристика студентського періоду	✓	
6	Тема 6. Соціалізація здобувачів в закладі вищої освіти	✓	
7	Тема 7. Напрями виховання студентської молоді	✓	✓
8	Тема 8. Види культурно-дозвілєвої діяльності студентської молоді	✓	✓
9	Тема 9. Методи та форми виховання студентів	✓	✓
10	Тема 10. Форми та методи організації культурно-дозвілєвої діяльності студентів	✓	

Семінарське заняття навчальної дисципліни «Організація виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів» це вид начального практичного заняття, що передбачає самостійне вивчення питань за темою робочої програми дисципліни з оформленням відповідних матеріалів (схема, таблиця, презентація, реферат, доповідь, повідомлення тощо). Зокрема, ці заняття спрямовані на сприяння формуванню у здобувачів самостійного, зокрема за допомогою рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів, засвоювання знань а також вміння аналізувати відповідність діяльності учасників освітнього процесу діючим нормативно-правовим актам та принципам академічної доброчесності.

Семінарські заняття з дисципліни «Організація виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів» направлені на сприяння ближче познайомитись з актуальними проблемами виховання та культурно-дозвілєвої діяльності студентської молоді а також створення відповідних умов щодо здатність виявляти та розв'язувати проблеми виховання сучасної студентської молоді, зокрема щодо міжособистісної взаємодії між учасниками освітнього процесу в закладах вищої освіти; враховувати різноманітність та індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації виховної діяльності в закладі вищої освіти. Семінарські заняття допомагають критично осмислити актуальні проблеми студентської молоді, розвинути логічне мислення, можливості висловлювати й аргументувати власні думки з приводу виховання та культурно-дозвілєвої діяльності здобувачів вищої освіти на сучасному етапі розвитку нашої держави.

Успішне засвоєння знань та оволодіння відповідними вміннями в процесі підготовки до семінарських занять з курсу «Організація виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів» потребує від здобувача високої організації, систематичної та уважної самостійної роботи з рекомендованою літературою та електронними інформаційними ресурсами . У разі виникнення будь-яких запитань а також при необхідності у додаткових роз'ясненнях щодо виконання практичних завдань під час підготовки до семінарських занять, або існує потреба у коментарях чи додаткових консультацій в процесі самостійного вивчення рекомендованої літератури, звертайтеся до науково-практичних працівників, які працюють з вами на лекційних та семінарських заняттях.

Семінар №1. Загальна характеристика виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів

I. Питання для обговорення

1. Мета освіти у відповідності до Закону України «Про освіту».
2. Мета виховання в закладах вищої освіти.
3. Основні завдання виховання студентів закладів вищої освіти.

4. Загальна характеристика студентського віку.
5. Особливості виховання студентської молоді.
6. Сутність термінів дозвілля та культурно-дозвіллевої діяльності.
Соціальний феномен вільного часу.
7. Структура дозвіллевої діяльності.
8. Специфіка та функції культурно-дозвіллевої діяльності осіб, які навчаються в закладах вищої освіти.
9. Організація дозвілля як соціально-педагогічна потреба.
10. Основні принципи виховання студентської молоді.
11. Основні закономірності виховання та культурно-дозвіллевої діяльності студентів закладах вищої освіти.

II. Практична робота

Складіть презентацію. Якими, на ваш погляд, якостями повинна володіти людина з повною вищою освітою після завершення навчання в закладі вищої освіти. Як і коли вони повинні бути сформовані?

Література

1. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 20.08.2022).
2. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р № 2145-VIII: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. (дата звернення: 20.08.2022).
3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 500 с.

Семінар №2. Становлення і розвиток виховання та культурно-дозвіллевої діяльності студентів в Україні та країнах зарубіжжя

I. Питання для обговорення

1. Розвиток виховання та культурно-дозвіллевої діяльності осіб, що навчаються в XVI- XVIII століттях.
2. Історико-культурний аналіз дозвілля та дозвілевої діяльності студентської молоді в вищій школі України XIX століття.
3. Історико-культурний аналіз дозвілля та дозвілевої діяльності студентської молоді в XIX століття в країнах зарубіжжя.
4. Розвиток виховання та культурно-дозвіллевої діяльності студентів в Україні в 1917-1991 роки.
5. Розвиток виховної та культурно-дозвіллевої діяльності студентів на сучасному етапі (1991 роки – сьогодні).
6. Вплив виховання та культурно-дозвіллевої діяльності студентів на розвиток вищої школи.
7. Сучасний розвиток виховної та культурно-дозвіллевої діяльності студентів в зарубіжних країнах (США, Канади, Франції, Німеччини, Італії, Іспанії, Польщі, Фінляндії, Норвегії, Швеції, Японії, Австралії та інші).

II. Практична робота

Оберіть будь-який період розвитку виховання та культурно-дозвіллевої діяльності осіб, що навчаються в зарубіжних країнах. Порівняйте з закладами вищої освіти території України в формі реферативного доповіді.

Література

1. Варій М. Й. Психологія особистості. Підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 608 с.
2. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.
3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 500 с.

Семінар №3. Суб'єкти організації виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів

I. Питання для обговорення

1. Основні завдання закладу вищої освіти.
2. Учасники освітнього процесу у відповідності до Закону України «Про вищу освіту» як суб'єкти організації виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
3. Повноваження керівника закладу вищої освіти як суб'єкта виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
4. Можливості керівників факультету, навчально-наукового інституту, завідувач кафедри як суб'єкти виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
5. Вчена рада, як колегіальний орган управління закладу вищої освіти.
6. Студентське самоврядування, профспілкові організації та особи, які навчаються як безпосередні учасники виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
7. Обов'язки науково-педагогічних та педагогічних працівників в організації виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
8. Роль куратора студентської групи як одного з основних суб'єктів, на яких безпосередньо покладений обов'язок щодо виховання та культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
9. Центри культури і дозвілля студентів та співробітників як суб'єкти виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів.

II. Практична робота.

Основні суб'єкти виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів	Основні можливості суб'єктів виховної і культурно-дозвілєвої діяльності студентів (повноваження, проведення заходів тощо)
1. Керівник закладу вищої освіти	сприяє формуванню здорового способу життя у здобувачів вищої освіти, зміцненню спортивно-

	оздоровчої бази закладу вищої освіти, створює належні умови для занять масовим спортом: Видання Наказу «Про створення.....
2.	

Література

1. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.
2. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 500 с.
3. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 20.08.2021).

Семінар №4. Тьютор (куратор) академічної групи як суб'єкт виховної та культурно-дозвілєвої діяльності студентів

I. Питання для обговорення

1. Загальна характеристика діяльності куратора (тьютора).
2. Основні якості куратора (тьютора) академічної групи (курсу).
3. Зміст діяльності сучасного куратора академічної групи.
4. Функції діяльності куратора (тьютора) академічної групи (курсу).
5. Основні завдання куратора (тьютора) в закладі вищої освіти.

6. Особливості діяльності куратора (тьютора) в залежності від віку здобувачів освіти.
7. Планування виховної та культурно-дозвілєвої діяльності здобувачів вищої освіти.
8. Методика виховної та культурно-дозвілєвої діяльності куратора (тьютора) в закладі вищої освіти.
9. Критерії ефективності діяльності куратора (тьютора).

II. Практична робота.

Ви куратор (тьютор) академічної групи, який відповідальний за організацію виховної роботи в закладі вищої освіти. Зробіть план виховної та культурно-дозвілєвої діяльності куратора на навчальний рік.

Література

1. Тюріна Т. Г. Виховання духовності студентської молоді у ноосферному вимірі. Монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 284 с.
2. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.
3. Швець Т. Тьюторинг. Практика впровадження. Київ: Шкільний світ. 2017. 120 с.

Семінар №5. Загальна характеристика студентського періоду

I. Питання для обговорення

1. Походження терміну "Студент".
2. Історія розвитку студентства в світі.
3. Роль студентства в історії України.
4. Студентство як соціальна група.
5. Загальна характеристика і класифікація студентів.

6. Психологічні особливості юнацького віку.
7. Типологія сучасного студентства.
8. Можливості та роль самоврядування в розвитку здобувачів освіти в закладах вищої освіти.
9. Професійне самовдосконалення майбутніх фахівців.

II. Практична робота.

Заповніть таблицю типологій студентства в залежності від ставлення до навчальних дисциплін, відношення до професійної мотивації, відношення до навчання, залежно від рівня сформованості політичної культури тощо.

З огляду на ставлення студентів до отриманої професії та взаємовідносин зі студентською групою за В. Лісовським:	Характеристика
"Гармонійний"	Обирає свою спеціальність усвідомлено. Сумлінно навчається, бере активну участь у науковій і громадській роботі.
"Професіонал"	
"Академік»"	
«Громадський активіст"	
"Аматор мистецтв"	
"Старанний»"	
та інші	

Література

1. Варій М. Й. Психологія особистості. Підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 608 с.
2. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-

методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.

3. Психологія вищої школи : підручник для студ. ВНЗ / О. І. Власова [та ін.] ; за ред. О. І. Власової ; НАН України, Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка . – Київ : Київський ун-т, 2015. 405 с.

Семінар №6. Соціалізація здобувачів в закладі вищої освіти

I. Питання для обговорення

1. Поняття соціалізація здобувачів вищої освіти.
2. Основні етапи соціалізації здобувача вищої освіти.
3. Адаптація як один з перших етапів становлення та розвитку здобувача вищої освіти.
4. Труднощі з якими стикаються здобувачі вищої освіти вступаючи до ЗВО: дидактичні, соціально-психологічні, професійні тощо.
5. Соціально-психологічний клімат в академічній групі.
6. Причини та наслідки стресу під час здобуття вищої освіти.
7. Чинники запобігання стресу в освітній діяльності.
8. Сутність конфліктів здобувачів в освітньому процесі ЗВО та шляхи їх розв'язання.
9. Роль психологічної служби та інших суб'єктів виховної та культурно-дозвіллевої діяльності в попередженні стресу та конфліктів в освітньому процесі ЗВО.

II. Практична робота.

Розробіть поради та рекомендації щодо успішної адаптації здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти до освітнього процесу закладу вищої освіти.

Література

1. Варій М. Й. Психологія особистості. Підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 608 с.

2. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.
3. Психологія вищої школи : підручник для студ. ВНЗ / О. І. Власова [та ін.] ; за ред. О. І. Власової ; НАН України, Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка . – Київ : Київський ун-т, 2015. 405 с.

Семінар №7. Напрями виховання студентської молоді

Питання для обговорення

1. Національне виховання та формування національної самосвідомості.
2. Духовність як основа виховання студентської молоді.
3. Особливості морального виховання майбутніх фахівців.
4. Розумове та інтелектуальне виховання студентської молоді.
5. Актуальність та зміст фізичного виховання у закладі вищої освіти.
6. Правове виховання студентів закладу вищої освіти.
7. Актуальність економічного виховання студентів.
8. Трудове виховання у вищому закладі освіти.
9. Антинаркогенне виховання студентської молоді.
10. Зміст естетичного виховання студентів.
11. Сутність завдання, форми екологічного виховання.
12. Підготовка студентів до шлюбу та сімейного життя.

II. Практична робота.

Заповніть таблицю:

Напрями виховання студентської молоді	Мета виховання	Завдання та зміст
Національне виховання		
Духовне виховання		
Моральне виховання		
Розумове, інтелектуальне		

виховання		
Фізичне виховання		
Правове виховання		
Економічне виховання		
Трудове виховання		
Антинаркогенне виховання		
Естетичного виховання		
Екологічного виховання		
Підготовка студентів до шлюбу та сімейного життя		

Література

1. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.
2. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 500 с.
3. Тюріна Т. Г. Виховання духовності студентської молоді у ноосферному вимірі. Монографія. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 284 с.

Семінар №8. Види культурно-дозвілєвої діяльності студентської молоді

I. Питання для обговорення

1. Основні напрямки культурно-дозвілєвої діяльності (просвітній, художньо-естетичний, фізично-оздоровчий, розважальний).
2. Основна характеристика активного та пасивного відпочинку.
3. Місце подорожей та туризму в сучасній молоді.

4. Актуальність відвідування музеїв та театрів сучасною студентською молоддю.
5. Участь студентської молоді в театральних виставах, фестивалях, концертах.
6. Місце гуртків, клубів, спортивних секцій сучасного закладу вищої освіти.
7. Напрями волонтерської діяльності.
8. Участь в організації та розвитку органів студентського самоврядування.
9. Участь у громадській діяльності суспільства. Участь у акціях та флешмобах тощо.
10. Роль інтелектуальних ігор: Шо? Де? Коли?, «Брейн Ринг» тощо.
11. Особливості та роль танцювального дозвілля: розваги, вечори в культурно-дозвіллевій діяльності студентської молоді.

II. Практична робота.

Заповніть таблицю:

Види культурно-дозвіллевої діяльності студентської молоді	Мета
1. Відвідування музеїв, театрів.....	
2. Подорожі та туризм	
3. Участь студентської молоді в театральних виставах, фестивалях, концертах	
4.	
5.	
6.	
7	

Література

1. Гребеник Т., Козлова О. Керівництво громадянським вихованням студентської молоді. Навч.-мет. посібник. Суми: Університетська книга. 2015. 188 с.
2. Тюріна Т. Г. Виховання духовності студентської молоді у ноосферному вимірі. Монографія. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 284 с.
3. Шаткін Джесс П. Народжені бути вільними. Чому підлітки ризикують та як захистити їх від небезпек. Переклад з англ. О. Займойською. Київ: Книголав. 2019. 304 с.
4. Швець Т. Тьюторинг. Практика впровадження. Київ: Шкільний світ. 2017. 120 с.

Семінар №9. Методи та форми виховання студентів

I. Питання для обговорення

1. Метод, прийом, засіб виховання.
2. Класифікація методів виховання студентської молоді.
3. Загальна характеристика методів формування свідомості: бесіда, лекція, диспут, метод прикладу.
4. Загальні методи формування суспільної поведінки: педагогічна вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення.
5. Методи стимулювання діяльності й поведінки: заохочення, змагання, покарання.
6. Методи контролю й аналізу ефективності виховання.
7. Форми виховної роботи в закладах вищої освіти.

II. Практична робота.

Підготуйте презентацію плану виховної роботи з академічною групою на навчальний рік з фрагментом одного виховного заходу для здобувачів першого рівня вищої освіти.

Література

1. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.
2. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 500 с.
3. Швець Т. Тьюторинг. Практика впровадження. Київ: Шкільний світ. 2017. 120 с.

Семінар №10. Форми та методи організації культурно-дозвілєвої діяльності студентів

I. Питання для обговорення

1. Принципи управління організацією культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
2. Особливості пасивного та активного дозвілля сучасної студентської молоді.
3. Особливості щоденного, щотижневого та святкового дозвілля сучасної студентської молоді.
4. Основна характеристика короткочасної, довготривалої та епізодичної культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
5. Особливості масових форм культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
6. Основна характеристика групових форм культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
7. Індивідуальна культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
8. Співпраця з державними органами, громадськими, благодійними організаціями, фондами тощо та іншими закладами вищої освіти щодо культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
9. Бесіда як метод культурно-дозвілєвої діяльності студентів.

10. Роль та види змагань в організації культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
11. Особливості та види ігор в культурно-дозвілєвої діяльності студентів.
12. Заохочення як метод організації культурно-дозвілєвої діяльності студентів тощо.

II. Практична робота.

Як куратор академічної групи, розробіть план культурно-дозвілєвої діяльності здобувачів першого рівня вищої освіти на навчальний рік з урахуванням різних видів культурно-дозвілєвої діяльності студентської молоді.

Література

1. Гребеник Т., Козлова О. Керівництво громадянським вихованням студентської молоді. Навч.-мет. посібник. Суми: Університетська книга. 2015. 188 с.
2. Тюріна Т. Г. Виховання духовності студентської молоді у ноосферному вимірі. Монографія. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 284 с.
3. Шаткін Джесс П. Народжені бути вільними. Чому підлітки ризикують та як захистити їх від небезпек. Переклад з англ. О. Займойською. Київ: Книголав. 2019. 304 с.
4. Швець Т. Тьюторинг. Практика впровадження. Київ: Шкільний світ. 2017. 120 с.

4. Питання для підсумкового контролю

1. Мета виховання в закладах вищої освіти.
2. Основні завдання виховання студентів закладів вищої освіти.
3. Основні закономірності виховання студентської молоді.
4. Основні принципи виховання студентської молоді.
5. Сутність термінів дозвілля та культурно-дозвіллевої діяльності.
6. Специфіка та функції культурно-дозвіллевої діяльності осіб, які навчаються в закладах вищої освіти.
7. Основні закономірності культурно-дозвіллевої діяльності студентів закладах вищої освіти.
8. Розвиток виховання та культурно-дозвіллевої діяльності осіб, що навчаються в XVI- XVIII століттях.
9. Історико-культурний аналіз дозвілля та дозвіллевої діяльності студентської молоді в вищій школі України XIX століття.
10. Історико-культурний аналіз дозвілля та дозвіллевої діяльності студентської молоді в XIX століття в країнах зарубіжжя.
11. Керівники закладу вищої освіти як основні суб'єкти виховної і культурно-дозвіллевої діяльності студентів.
12. Студентське самоврядування як безпосередній учасник виховної та культурно-дозвіллевої діяльності студентів.
13. Обов'язки науково-педагогічних та педагогічних працівників в організації виховної і культурно-дозвіллевої діяльності студентів.
14. Роль куратора студентської групи як одного з основних суб'єктів виховання та культурно-дозвіллевої діяльності студентів.
15. Особи, які навчаються у закладах вищої освіти як учасники виховної і культурно-дозвіллевої діяльності студентів.
16. Центри культури і дозвілля студентів як суб'єкти виховної і культурно-дозвіллевої діяльності студентів.
17. Основні напрями виховання сучасної студентської молоді.
18. Моральне виховання майбутніх фахівців.

19. Правове та економічне виховання студентів.
20. Розумове та інтелектуальне виховання студентської молоді.
21. Фізичне виховання у закладі вищої освіти.
22. Основна характеристика активного та пасивного відпочинку.
23. Місце подорожей та туризму в сучасній молоді.
24. Участь студентської молоді в театральних виставах, фестивалях, концертах.
25. Місце гуртків, клубів, спортивних секцій сучасного закладу вищої освіти.
26. Класифікація методів виховання студентської молоді.
27. Методи формування свідомості: бесіда, лекція, диспут, метод прикладу.
28. Методи формування суспільної поведінки: педагогічна вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення.
29. Методи стимулювання діяльності й поведінки: заохочення, змагання, покарання.
30. Методи контролю й аналізу ефективності виховання.
31. Форми виховної роботи в закладах вищої освіти.
32. Особливості пасивного та активного дозвілля сучасної студентської молоді.
33. Особливості масових форм культурно-дозвіллевої діяльності студентів.
34. Основна характеристика групових форм культурно-дозвіллевої діяльності студентів.
35. Індивідуальна культурно-дозвіллевої діяльності студентів.
36. Співпраця з державними органами, громадськими, благодійними організаціями, фондами тощо та іншими закладами вищої освіти щодо культурно-дозвіллевої діяльності студентів.

5. Список рекомендованої літератури

Основний

4. Варій М. Й. Психологія особистості. Підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 608 с.
5. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.
6. Коломоєць С., Петков С., О. Притула. Патріотичне виховання. Теорія і практика. Видавництво: Центр учбової літератури. Київ. 2020. 224 с.
7. Оргинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 500 с.
8. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. Підручник. Київ: Ліра-К. 2018. 484 с.
9. Психологія вищої школи : підручник для студ. ВНЗ / О. І. Власова [та ін.] ; за ред. О. І. Власової; НАН України, Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Київський ун-т, 2015. 405 с.
10. Швець Т. Тьюторинг. Практика впровадження. Київ: Шкільний світ. 2017. 120 с.

Додатковий

1. Амонашвілі Ш. Педагогічні притчі. Харків: ВД «Школа», 2017. 272 с.
2. Вагнер Т. Створення інноваторів : як виховати молодь, яка змінить світ. Київ : К. FUND : Фенікс, 2015 . 222 с.
3. Гребеник Т., Козлова О. Керівництво громадянським вихованням студентської молоді. Навч.-мет. посібник. Суми: Університетська книга. 2015. 188 с.
4. Кондратенко О. Тьютор. Перші кроки. Київ. Шкільний світ. 2017. 104 с.
5. Мухіна Г. Педагогіка та психологія вищої школи. Навчально-методичний посібник. Київ: Дакор. 2020. 178 с.

6. Научитель О.Д., Бідюк І.А., Гулий Ю.І. Психологія і педагогіка вищої школи: методологічні і прикладні аспекти. Підручник. Харків: Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут", 2019. 185 с.
7. Рябенко М. І. Духовність в контексті розвитку сучасної системи освіти України. «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Г. Сковороди» - додаток 1 до Вип.35, Том VIII (59): Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». Київ: Гнозис, 2015. С. 508-515.
8. Рябенко М. І. Причини та профілактика порушень академічної доброчесності в закладах вищої освіти. Теоретико-методичні засади організації науково-дослідницької підготовки здобувачів вищої освіти: кол. монографія / за ред. проф. Цокур О.С. Одеса : ФОП Бондаренко М.О., 2021. Розділ 9. С. 121-139.
9. Рябенко М. І. Суб'єкти формування академічної доброчесності в закладах вищої освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Збірник наукових праць Випуск 66. 2019 С. 102-106.
10. Сікорський П. І. Нова педагогіка. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 540 с.
11. Теслюк В. Основи педагогічної майстерності викладача вищої школи. Підручник. Київ: Ліра-К. 2015. 340 с.
12. Тюріна Т. Г. Виховання духовності студентської молоді у ноосферному вимірі. Монографія. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 284 с.
13. Слюсаревський М. М., Хазратова Н. В. Психологія груп. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2022. 164 с.
14. Чижмарь К. Наукова-практичний коментар Закону України «Про вищу освіту». Київ: Професіонал ВД. 2019. 360 с.

15. Шаткін Джесс П. Народжені бути вільними. Чому підлітки ризикують та як захистити їх від небезпек. Переклад з англ. О. Займойською. Київ: Книголав. 2019. 304 с.

6. Інформаційні ресурси

1. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття») Постанова Кабінету Міністрів URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF/> (дата звернення 20.08.2022).
2. Міністерство освіти і науки України: офіційний веб-портал URL: <http://mon.gov.ua/> (дата звернення 20.08.2022).
3. Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України: URL: <https://ipv.org.ua/> (дата звернення 20.08.2022).
4. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 20.08.2022).
5. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р № 2145-VIII: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. (дата звернення: 20.08. 2022).
6. Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді URL: <https://patriotua.org/> (дата звернення 20.08.2022).

Навчальне видання

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ ТА КУЛЬТУРНО- ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Електроні методичні рекомендації
до семінарських занять та самостійної роботи з курсу
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Електронне практичне видання

Укладач:

Рябенко Михайло Іванович

Шрифт Times New Roman.

Системні вимоги:

операційна система сумісна з програмним забезпеченням
для читання файлів формату PDF.

Обсяг даних 0,6 МБ.

Оригінал макет виготовлено в авторській редакції

Кафедра соціальної роботи
Факультет психології та соціальної роботи
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
вул. Дворянська, 2, м. Одеса, 65082
social-work@onu.edu.ua